CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
L. A. GEELHOED
prezentate la 13 iulie 2006 [1]

I — Introducere

1. În prezenta cauză, se solicită Curții să se pronunțe asupra interpretării articolului 4 alineatul (2a) și a articolului 10a, coroborate cu anexa IIa la Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, astfel cum acesta a fost modificat și actualizat prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 [2] (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71"). Cour de cassation (Curtea de Casație) ar dori în special să afle dacă alocația suplimentară din Fonds national de solidarité (Fondul național de solidaritate), care figurează în anexa IIa la Regulamentul nr. 1408/71, are un caracter special și un caracter necontributiv în sensul articolului 4 alineatul (2a) din acest regulament.

1 — Limba originală: olandeza.

2 — JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35.

II — Norme aplicabile

A — *Dreptul comunitar*

2. Prevederile relevante ale articolului 4 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1408/71:

„Prezentul regulament se aplică tuturor legislațiilor referitoare la următoarele domenii de securitate socială:

[...]

(c) prestații pentru limită de vârstă;

[...]"

3. Articolul 4 alineatul (2a), introdus prin Regulamentul (CEE) nr. 1247/92 [3], are următorul cuprins:

„Prezentul regulament se aplică și prestațiilor speciale necontributive care sunt acordate în baza unei legislații sau a unor regimuri diferite de cele prevăzute la alineatul (1) sau care sunt excluse în temeiul alineatului (4), dacă aceste prestații sunt destinate:

(a) fie să acopere, cu titlu suplimentar, complementar sau accesoriu, riscurile care corespund ramurilor de securitate socială prevăzute la alineatul (1) literele (a)-(h)

(b) sau să asigure numai o protecție specifică a persoanelor cu handicap."

4. Prevederile relevante ale articolului 4 alineatul (4):

„Prezentul regulament nu se aplică asistenței sociale sau medicale [...]."

5. Articolul 10 alineatul (1), care prevede renunțarea la clauzele de rezidență, are următorul cuprins:

„Dacă prezentul regulament nu prevede altceva, prestațiile de invaliditate, de limită de vârstă sau de urmaș în numerar, indemnizațiile pentru accidente de muncă sau boli profesionale și ajutoarele de deces obținute în temeiul legislației unuia sau mai multor state membre nu sunt supuse niciunei reduceri, modificări, suspendări, retrageri sau confiscări pe motiv că beneficiarul are reședința pe teritoriul altui stat membru decât cel în care se află instituția debitoare."

6. Articolul 10a din Regulamentul nr. 1408/71 [4] prevede:

„Prestațiile speciale necontributive

(1) Fără a aduce atingere dispozițiilor articolului 10 și titlului III, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament beneficiază de prestațiile speciale necontributive în numerar prevăzute la articolul 4 alineatul (2a) numai pe teritoriul statului membru în care

3 — Regulamentul (CEE) nr. 1247/92 al Consiliului din 30 aprilie 1992 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii care desfășoară activități independente și membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 136, p. 1).

4 — Introdus prin Regulamentul nr. 1247/92, citat la nota de subsol 3.

își au domiciliul, în conformitate cu legislația statului respectiv, cu condiția ca aceste prestații să fie enumerate în anexa IIa. Aceste prestații se acordă de către și pe cheltuiala instituției de la locul de reședință."

7. Anexa IIa, care a fost adăugată regulamentului cu ocazia introducerii articolului 4 alineatul (2a) și a articolului 10a, poartă titlul: „Prestații speciale cu caracter necontributiv (articolul 10a din regulament)". În această anexă, punctul „E. Franța" litera (a) menționează:

„Alocație suplimentară din Fondul național de solidaritate (legea din 30 iunie 1956)".

B — *Dreptul național*

8. În 1956, a fost creat în Franța Fonds national de solidarité (Fondul național de solidaritate, denumit în continuare „FNS"), cu scopul de a dezvolta o politică globală menită să ofere persoanelor în vârstă o protecție sporită, în special prin îmbunătățirea pensiilor, a rentelor și a alocațiilor pentru limită de vârstă. FNS a devenit, la 1 ianuarie 1994, Fonds de solidarité vieillesse (Fondul de solidaritate pentru limită de vârstă, denumit în continuare „FSV"). Acest fond acordă alocații suplimentare persoanelor care beneficiază de alocații pentru limită de vârstă și pentru invaliditate ale căror venituri sunt insuficiente.

9. Condițiile pentru a beneficia de aceste alocații sunt prevăzute la articolele L 815-1-L 815-11 din Codul securității sociale (code de la sécurité sociale, denumit în continuare „CSS"). În conformitate cu aceste prevederi, alocația suplimentară este acordată persoanei interesate, indiferent dacă aceasta a fost anterior salariată sau a desfășurat o activitate independentă. Această alocație este acordată în completarea veniturilor de orice natură, inclusiv alocațiile cu caracter contributiv, până la un nivel apreciat ca fiind indispensabil prin raportare la costul vieții în Franța. În plus, articolul L 815-11 prevede că persoanele care își transferă reședința în afara teritoriului francez pierd dreptul la alocația suplimentară respectivă [5].

III — Situația de fapt și procedura

10. Reclamantul din acțiunea principală, domnul Perez Naranjo, născut la 27 septembrie 1931, este un resortisant spaniol care

5 — A se vedea și rapoartele de ședință pentru hotărârea Curții din 24 februarie 1987, Giletti și alții (379/85-381/85 și 93/86, Rec., p. 955), și hotărârea din 12 iulie 1990, Comisia/Franța (C-236/88, Rec., p. I-3163).

locuiește în prezent în Spania. El a lucrat în Franța în perioada 1957-1964. Acesta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă în cadrul sistemului francez de la 1 noiembrie 1991.

11. Reclamantul a solicitat plata alocației suplimentare din Fonds national de solidarité, cerere care i-a fost respinsă prin decizia din 5 august 1999. Reclamantul a formulat o acțiune împotriva acestei decizii de respingere, iar cour d'appel (Curtea de Apel) a respins acțiunea formulată de domnul Perez Naranjo, pentru motivul că alocația suplimentară în litigiu reprezintă o prestație specială necontributivă, în sensul articolului 10a din Regulamentul nr. 1408/71, prestație care, în conformitate cu acest articol, nu poate fi acordată persoanelor care au reședința obișnuită într-un alt stat membru decât Republica Franceză.

12. Ca urmare, reclamantul a formulat recurs în fața Cour de cassation (Curtea de Casație), care a suspendat judecarea cauzei și a adresat Curții următoarea întrebare preliminară:

„Dreptul comunitar trebuie interpretat în sensul că alocația suplimentară în litigiu, înscrisă în anexa IIa la Regulamentul nr. 1408/71, prezintă un caracter special și un caracter necontributiv care exclud, prin aplicarea articolelor 10a și 95b din Regulamentul nr. 1408/71, acordarea sa solicitantului nerezident care nu îndeplinea condiția de vârstă la 1 iunie 1992 sau în sensul că, fiind considerată o prestație de securitate socială, această alocație trebuie acordată, în aplicarea articolului 19 alineatul (1) din același regulament, persoanei care îndeplinește condițiile de acordare, oricare ar fi statul membru în care are reședința aceasta?"

13. Reclamantul, guvernele francez, spaniol, finlandez, italian și cel al Regatului Unit, precum și Comisia Comunităților Europene au depus observații scrise. Guvernul francez, guvernul spaniol, guvernul Regatului Unit și Comisia și-au prezentat oral poziția, în ședința din 20 iunie 2006.

IV — Observațiile părților interesate

14. Reclamantul din acțiunea principală susține că alocația suplimentară franceză nu este o prestație specială necontributivă în sensul articolului 4 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71, ci o prestație de securitate socială, deoarece aceasta se acordă beneficiarilor unei prestații pentru limită de vârstă, dincolo de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale. În plus, potrivit reclamantului, care, sub acest aspect, este susținut de guvernul spaniol, alocația suplimentară este finanțată în mod indirect din cotizațiile sociale. Alocația este plătită

din FSV, care, la rândul său, este finanțat în principal din contribuția socială generală (contribution sociale généralisée, denumită în continuare „CSG"). Prin urmare, alocația suplimentară trebuie plătită, indiferent de locul de reședință al beneficiarului.

15. Guvernul francez apreciază că prestația în cauză trebuie considerată ca fiind o prestație specială cu caracter contributiv, în sensul articolului 4 alineatul (2a) și al articolului 10a din regulament.

16. Potrivit guvernului francez, alocația suplimentară este o prestație specială, pentru că prezintă atât caracteristicile unei prestații de securitate socială, cât și pe acelea ale unei prestații de asistență socială.

17. În primul rând, prestația prezintă caracteristicile securității sociale. Aceasta se acordă numai beneficiarilor unei pensii pentru limită de vârstă care au împlinit vârsta de 65 de ani sau de 60 de ani în caz de incapacitate de muncă. Ea corespunde unei prestații pentru limită de vârstă în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 1408/71, pentru că este acordată ca un supliment la pensie. În plus, ea se acordă, dincolo de orice apreciere individuală și discreționară a nevoilor personale, beneficiarilor uneia sau mai multor prestații pentru limită de vârstă, în temeiul unor împrejurări stabilite de lege, respectiv la articolul L 815-2.

18. În al doilea rând, alocația prezintă caracteristicile asistenței sociale. Aceasta urmărește să asigure beneficiarului un nivel de viață minimal, în cazul în care pensia sa nu este suficientă. Acest supliment este acordat persoanelor care au împlinit vârsta de pensionare și ale căror venituri cumulate sunt inferioare unui prag minim fixat de lege. Acordarea sa nu este supusă niciunei condiții referitoare la perioadele de vechime în muncă sau la plata cotizațiilor.

19. Guvernul francez consideră, de altfel, că prestația în cauză nu prezintă caracter contributiv. Prestația se referă la o alocație de solidaritate, finanțată din venituri fiscale și plătită prin intermediul FSV. Aceste venituri fiscale sunt alcătuite din contribution sociale de solidarité à la charge des sociétés [6], din CSG și din contribuția socială obligatorie de 2 %. Prin urmare, alocația suplimentară este finanțată exclusiv din contribuții obligatorii destinate să acopere cheltuielile publice generale.

20. Comisia și guvernul italian au exprimat același punct de vedere ca și guvernul francez. Comisia menționează și faptul că alocația suplimentară este plătită de casa de asigurări de sănătate, suma reprezentând alocația fiind apoi rambursată de FSV. Prin

6 — Contribuția socială de solidaritate în sarcina societăților comerciale.

urmare, sarcina acestei prestații incumbă în final respectivului fond, iar nu casei de asigurări de sănătate. În plus, modalitățile de calcul și condițiile de atribuire nu depind de o contribuție din partea beneficiarului.

V — Admisibilitate

21. Guvernul finlandez susține, în observațiile sale scrise, că există motive pentru declararea ca inadmisibilă a întrebării preliminare adresate de instanța de trimitere, deoarece decizia de trimitere nu precizează cadrul juridic în care se situează întrebarea adresată, ci se mulțumește să facă referire la prevederile interne relevante. Guvernul finlandez apreciază că datele furnizate în decizia de trimitere nu sunt suficiente pentru a permite Curții să dea un răspuns util, după cum nu sunt suficiente nici pentru a da posibilitatea guvernelor statelor membre și celorlalte părți interesate să depună observații în conformitate cu articolul 20 din Statutul Curții [7].

22. Este întemeiată observația guvernului finlandez potrivit căreia contextul juridic expus în decizia de trimitere este unul din cele mai sumare. Instanța de trimitere s-a mulțumit să menționeze numerele articolelor în discuție. Lipsește mai ales o explicație referitoare la condițiile de acordare a alocației suplimentare, o prezentare a scopului acestei alocații, precum și a modalității de finanțare. Din acest motiv, Curtea a solicitat instanței de trimitere precizări privind legislația franceză. Acestea au fost înaintate prin scrisoarea din 10 mai 2006. Părțile interesate au putut pune concluzii pe fond, pe baza acestor observații, în ședința din 20 iunie 2006.

23. Dat fiind faptul că guvernele statelor membre și celelalte părți interesate au avut oricum posibilitatea de a-și preciza poziția cu privire la informațiile suplimentare în timpul ședinței, apreciem că nu există niciun motiv pentru a declara inadmisibilă întrebarea preliminară în cauză.

VI — Apreciere juridică

24. Prezenta cauză ridică întrebarea dacă alocația suplimentară franceză este o prestație specială necontributivă în sensul articolului 4 alineatul (2a) din regulament. Dacă prestația în litigiu poate fi considerată o prestație specială necontributivă, dreptul la alocația suplimentară poate fi limitat la persoanele care au reședința în respectivul stat membru, în conformitate cu articolul 10a alineatul (1) din regulament, în măsura în care respectivele prestații sunt înscrise în

7 — Ordonanța Curții din 2 martie 1999, Colonia Versicherung și alții (C-422/98, Rec., p. I-1279, punctul 5).

anexa IIa la acest regulament. Dimpotrivă, dacă alocația în litigiu trebuie considerată o alocație de securitate socială, sunt aplicabile regulile generale, ceea ce înseamnă că, în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul nr. 1408/71, condiția reședinței nu este aplicabilă.

25. Problema aplicării articolului 10a depinde de aceea dacă prestația în litigiu poate fi considerată o prestație specială necontributivă în sensul articolului 4 alineatul (2a). Pentru a stabili caracteristicile unei astfel de prestații, trebuie mai întâi să analizăm Regulamentul nr. 1247/92, care a introdus atât articolul 4 alineatul (2a) și articolul 10a, cât și anexa IIa în Regulamentul nr. 1408/71. Al treilea și al patrulea considerent din Regulamentul nr. 1247/92 oferă o privire de ansamblu asupra contextului și obiectivelor acestui regulament. Acestea au următorul cuprins:

„întrucât este, de asemenea, necesar să se țină seama de jurisprudența Curții de Justiție potrivit căreia anumite prestații prevăzute de legislațiile naționale pot ține simultan de securitatea socială și de asistența socială, având în vedere domeniul lor specific de aplicare, obiectivele și modalitățile lor de aplicare;

întrucât Curtea de Justiție a hotărât că, prin unele dintre caracteristicile lor, legislațiile în temeiul cărora sunt acordate asemenea prestații țin de asistența socială, în măsura în care necesitatea constituie un criteriu esențial de aplicare și în care condițiile de acordare fac abstracție de orice cerință referitoare la cumulul unor perioade de încadrare în muncă sau de cotizare, în timp ce, prin alte caracteristici, se apropie de securitatea socială, în măsura în care nu există nicio putere discreționară în modul în care aceste prestații, așa cum sunt ele prevăzute, sunt acordate și în faptul că le conferă beneficiarilor o poziție definită din punct de vedere juridic". [traducere neoficială]

26. Considerentele Regulamentului nr. 1247/92 indică faptul că modificările aduse de acest regulament au fost în mare măsură determinate de jurisprudența Curții, în cadrul căreia Curtea a declarat că anumite prestații prevăzute în legislația națională pot să aparțină simultan securității sociale [care se încadrează în domeniul de aplicare al regulamentului în temeiul articolului 4 alineatul (1)] și asistenței sociale [care este exclusă din domeniul de aplicare al regulamentului în temeiul articolului 4 alineatul (4)], din cauza domeniului lor de aplicare *ratione personae*, obiectivelor și modalităților de aplicare a acestora. Prestațiile de această natură sunt, prin urmare, „mixte" sau „hibride".

27. Una dintre primele cauze în care Curtea s-a exprimat cu privire la prestațiile mixte este hotărârea Giletti și alții, din 1987. Curtea

a analizat în această cauză problema dacă o alocație suplimentară franceză plătită titularilor pensiilor pentru limită de vârstă, pensiilor de urmaș și pensiilor de invaliditate se încadra în domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 1408/71 [8]. În această cauză, Curtea a hotărât că alocația vărsată de FNS – care urmărea să garanteze, pe de o parte, un minim de mijloace de subzistență persoanelor care se află în nevoie și să asigure, pe de altă parte, un venit complementar beneficiarilor unei prestații de securitate socială insuficiente – aparține sistemului de securitate socială în sensul Regulamentului nr. 1408/71.

28. Decizia citată anterior se referea la alocația suplimentară franceză – plătită titularilor de pensii pentru limită de vârstă, de pensii de urmaș sau de invaliditate – care face și obiectul prezentului litigiu. Această alocație a făcut, de altfel, și obiectul unei proceduri ulterioare în constatarea neîndeplinirii obligațiilor îndreptate împotriva Republicii Franceze [9], al cărei element central îl reprezenta din nou menținerea condiției reședinței pentru acordarea alocației suplimentare destinate să garanteze un minim de mijloace de subzistență în Franța. În această hotărâre, Curtea s-a întemeiat pe hotărârea Giletti și alții [10] și s-a pronunțat în sensul constatării neîndeplinirii obligațiilor de către Republica Franceză.

29. Tocmai ca urmare a acestei hotărâri, Regulamentul nr. 1408/71 a fost modificat prin Regulamentul nr. 1247/92, pentru ca prestațiile speciale necontributive să fie incluse în mod expres în domeniul de aplicare al regulamentului. Însă, având în vedere legătura care există între aceste prestații și asistența socială, acestea reprezintă o excepție de la regula generală potrivit căreia prestațiile de securitate socială sunt exportabile.

30. Așa cum am indicat la punctul 25 de mai sus, de la regula exportabilității prestațiilor de securitate socială fac excepție numai prestațiile care îndeplinesc condițiile din articolul 4 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71, și anume prestațiile speciale și necontributive, care sunt menționate în anexa IIa la acest regulament.

31. Potrivit jurisprudenței, o prestație specială, în sensul articolului 4 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71, „se definește prin finalitatea sa. Aceasta trebuie să completeze sau să înlocuiască o prestație de securitate socială și să prezinte caracterul unui ajutor social întemeiat pe motive economice și sociale și instituit printr-o prevedere care stabilește criterii obiective" [11]. O prestație este considerată necontributivă dacă este

8 — Citată la nota de subsol 5, punctul 11.

9 — Hotărârea Curții din 12 iulie 1990, Comisia/Franța (C-236/88, Rec., p. I-3163, punctul 6).

10 — Curtea s-a întemeiat totodată pe hotărârea Biason. Această hotărâre se referea la o alocație suplimentară plătită titularilor unei pensii de invaliditate care a fost retrasă reclamantei din acțiunea principală după ce aceasta s-a mutat într-un alt stat membru. Potrivit Curții, în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul nr. 1408/71, pentru acordarea anumitor alocații (inclusiv pensii pentru limită de vârstă și de invaliditate), statele membre nu pot impune condiția ca beneficiarul alocației să aibă reședința în statul membru care o plătește (hotărârea Curții din 9 octombrie 1974, Caisse regionale d'assurance maladie/Biason, C-24/74, Rec., p. 999).

11 — Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Skalka (C-160/02, Rec., p. I-5613, punctul 25).

suportată exclusiv din contribuții obligatorii destinate să finanțeze cheltuielile publice generale. Criteriul determinant în această materie este cel al modului efectiv de finanțare a prestației. Curtea analizează dacă această finanțare este asigurată în mod direct sau indirect prin intermediul cotizațiilor sociale sau din venituri publice [12].

32. În rândul prestațiilor pe care Curtea le-a considerat prestații speciale necontributive, după adoptarea Regulamentului nr. 1247/92, se numără o alocație de întreținere pentru persoanele cu handicap [13], o alocație pentru asistența persoanelor cu handicap [14], un ajutor social [15] și un supliment compensatoriu pentru lucrătorii independenți pensionați [16]. În rândul prestațiilor pe care Curtea nu le-a considerat prestații speciale necontributive se numără o alocație de maternitate din Luxemburg [17] și o alocație de îngrijire din Austria [18].

33. Alocația suplimentară care face obiectul prezentului litigiu este menționată în lista prestațiilor speciale necontributive, în sensul articolului 4 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71, care figurează în anexa IIa la acest regulament.

12 — A se vedea în special hotărârea Skalka, citată anterior, punctul 28.

13 — Hotărârea Curții din 4 noiembrie 1997, Snares (C-20/96, Rec., p. I-6057).

14 — Hotărârea Curții din 11 iunie 1998, Patridge (C-297/96, Rec., p. I-3467).

15 — Hotărârea Curții din 25 februarie 1999, Swaddling (C-90/97, Rec., p. I-1075).

16 — Hotărârea Skalka, citată la nota de subsol 12.

17 — Hotărârea Curții din 31 mai 2001, Leclere și Deaconescu (C-43/99, Rec., p. I-4265).

18 — Hotărârea Curții din 8 martie 2001, Jauch (C-215/99, Rec., p. I-1901).

34. În speță, nu se contestă faptul că alocația suplimentară franceză prezintă caracteristicile securității sociale. Alocația este acordată pentru a majora pensiile de securitate socială. Aceasta este legată de prestațiile pentru limită de vârstă menționate în articolul 4 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 1408/71. Pe de altă parte, aceasta conferă beneficiarului o poziție definită din punct de vedere legal, deoarece instituțiile de securitate socială care au competența de a acorda această alocație nu dispun de o putere discreționară de apreciere în raport cu situația persoanei sau cu nevoile sale personale. Din momentul în care cel interesat îndeplinește condițiile impuse, el are dreptul la alocația suplimentară.

35. Totuși, părțile interesate nu sunt de acord asupra împrejurării dacă alocația suplimentară franceză prezintă caracteristicile asistenței sociale. Cu excepția reclamantului, toate părțile susțin aceasta. Reclamantul contestă această opinie, dar nu invocă niciun argument în susținerea punctului său de vedere.

36. Spre deosebire de reclamant, apreciem că alocația suplimentară prezintă caracteristicile asistenței sociale. Această alocație urmărește să garanteze beneficiarului un minim de mijloace de subzistență în cazul în care pensia este insuficientă. Acest supliment se acordă persoanelor care au împlinit vârsta de pensionare și ale căror resurse cumulate sunt inferioare unui minim fixat de lege. Acordarea alocației suplimentare nu este supusă niciunei condiții referitoare la perioadele de încadrare în muncă sau de cotizare.

37. Rezultă, aşadar, din cele ce precedă că alocaţia suplimentară franceză are o natură mixtă şi trebuie considerată o prestaţie specială.

38. Trebuie analizat în continuare dacă respectiva alocaţie prezintă un caracter necontributiv.

39. În prealabil, trebuie observat că din înscrisurile adiţionale şi din observaţiile guvernului francez rezultă că alocaţia suplimentară este plătită în Franţa titularilor pensiilor pentru limită de vârstă, pensiilor de urmaş şi pensiilor de invaliditate de către FSV, prin intermediul caselor de asigurări de sănătate, şi că FSV – şi, prin urmare, indirect, alocaţia suplimentară – beneficiază de trei surse de finanţare. Această finanţare este asigurată mai întâi de contribution sociale de solidarité à la charge des sociétés, bazată pe impozitul pe cifra de afaceri a societăţilor supuse impozitării. Apoi, finanţarea se asigură şi din contribuţia socială obligatorie de 2 % din veniturile din capital şi veniturile din investiţii ale persoanelor fizice rezidente în Franţa. În sfârşit, a treia sursă de finanţare este CSG, care se aplică veniturilor din capital, veniturilor din investiţii şi câştigurilor la jocurile de noroc, precum şi veniturilor din activităţi şi veniturilor substitutive ale persoanelor fizice.

40. Reclamantul din acţiunea principală este de părere că alocaţia suplimentară trebuie considerată o prestaţie contributivă, pentru că este finanţată în parte, în mod indirect, de CSG. În susţinerea poziţiei sale, reclamantul invocă hotărârea Comisia/Franţa, în cuprinsul căreia CSG era un element central [19].

41. În această cauză, Comisia introdusese o acţiune în constatarea neîndeplinirii obligaţiilor ca urmare a aplicării CSG la veniturile obţinute din muncă şi la veniturile substitutive ale lucrătorilor salariaţi şi ale celor independenţi, rezidenţi în Franţa, dar cărora nu le este aplicabilă legislaţia de securitate socială. Curtea a apreciat că, spre deosebire de taxele destinate finanţării cheltuielilor generale ale autorităţilor publice, CSG este afectată în mod specific şi direct finanţării securităţii sociale în Franţa, sumele încasate corespunzătoare fiind repartizate către Caisse nationale des allocations familiales, către FSV şi către sistemele de asigurare de sănătate obligatorii. Potrivit Curţii, „obiectul CSG este, prin urmare, de a finanţa mai ales ramurile care privesc prestaţiile pentru limită de vârstă, prestaţiile de urmaş, prestaţiile de boală şi prestaţiile familiale prevăzute de articolul 4 din Regulamentul nr. 1408/71".

19 — Hotărârea Curţii din 15 februarie 2000 (C-169/98, Rec., p. I-1049).

42. Potrivit guvernului francez, Curtea nu s-a pronunțat în hotărârea citată anterior asupra chestiunii dacă CSG ar trebui calificată ca fiind o taxă [20]. Curtea a hotărât numai că CSG prezintă o legătură directă și suficientă cu prevederile legale care reglementează ramurile de securitate socială enumerate în articolul 4 din Regulamentul nr. 1408/71 și, în consecință, ar trebui considerată o taxă căreia îi este aplicabilă interdicția dublei cotizări.

43. Așa cum în mod întemeiat a observat guvernul francez, examinând existența unei eventuale încălcări a articolului 13 din regulament, Curtea nu a abordat în hotărârea Comisia/Franța chestiunea dacă taxa în discuție ar trebui considerată ca fiind un „impozit" sau o „cotizație".

44. În opinia noastră, CSG nu poate fi considerată o primă sau o cotizație pentru alocația suplimentară franceză. Într-adevăr, persoanele care plătesc CSG nu sunt îndreptățite la o alocație de securitate socială în schimbul cotizației plătite, în timp ce toate persoanele care locuiesc în Franța, indiferent dacă exercită sau nu o activitate, pot beneficia, în temeiul acestei rezidențe, de alocații sociale finanțate prin CSG care se înscriu în cadrul solidarității naționale, și anume alocațiile din FSV. În consecință, plata CSG nu dă dreptul la o contraprestație directă și care să poată fi identificată sub forma unei alocații.

45. Rezultă din aceasta că alocația suplimentară franceză trebuie considerată o prestație specială cu caracter necontributiv, în sensul articolului 4 alineatul (2a) din Regulamentul nr. 1408/71.

46. Pe de altă parte, dorim să analizăm în detaliu argumentul Comisiei potrivit căruia reclamantul ar putea să se prevaleze de dispozițiile tranzitorii ale articolului 95b din Regulamentul nr. 1408/71 [21].

47. Articolul 95b alineatul (9) prevede că aplicarea articolului 1 din Regulamentul nr. 1247/92 nu poate duce la respingerea unei cereri pentru o prestație specială cu caracter necontributiv, acordată ca supliment la pensie, prezentată de către persoana interesată care a întrunit condițiile privind acordarea acestei prestații înainte de 1 iunie 1992, chiar dacă persoana respectivă are reședința pe teritoriul unui alt stat membru decât statul membru competent, cu condiția ca cererea pentru acordarea prestației să fie introdusă în termen de cinci ani cu începere de la 1 iunie 1992.

20 — Hotărârea Curții Comisia/Franța (C-169/98, citată anterior, punctul 32).

21 — Astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 3095/95/CE al Consiliului din 22 decembrie 1995 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, lucrătorii care desfășoară activități independente și membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, a Regulamentului (CEE) nr. 574/72 care stabilește procedura de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71, a Regulamentului (CEE) nr. 1247/92 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1408/71 și a Regulamentului (CEE) nr. 1945/93 de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1247/92 (JO L 335, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 3, p. 142).

48. Din decizia de trimitere rezultă că cererea de acordare a alocației suplimentare formulată de reclamant a fost respinsă deoarece acesta nu îndeplinea la 1 iunie 1992 condiția de vârstă prevăzută la articolele L. 815-2 și R. 815-2 din CSS, aplicabile la data respectivă. Alocația suplimentară se acordă beneficiarilor unei pensii pentru limită de vârstă care au atins vârsta de 65 de ani sau de 60 de ani în caz de incapacitate de muncă. Reclamantul beneficia, de la 1 noiembrie 1991, de o pensie pentru limită de vârstă în sistemul francez, în regim obișnuit, iar nu pentru incapacitate de muncă, astfel că este aplicabilă limita de vârstă de 65 de ani.

49. Potrivit Comisiei, în prezenta cauză ar trebui avută în vedere mai degrabă limita de 60 de ani decât cea de 65 de ani. Din lucrările dosarului ar rezulta, într-adevăr, că reclamantul ar fi în posesia unui raport medical spaniol care precizează că acesta este în incapacitate de muncă din 1991, dar acest raport nu a fost considerat de instanța judecătorească națională ca fiind un document care poate produce efecte juridice. Or, dacă ar fi fost aplicabilă limita de vârstă de 60 de ani, reclamantul s-ar fi putut prevala de articolul 95b alineatul (9) din Regulamentul nr. 1408/71, deoarece îndeplinea condițiile de acordare a prestației suplimentare, respectiv atinsese vârsta de 60 de ani înainte de 1 iunie 1992.

50. Trebuie să amintim mai întâi jurisprudența constantă potrivit căreia, în cadrul repartizării funcțiilor jurisdicționale între instanțele naționale și Curte, în temeiul articolului 234 CE, instanța națională, singura care cunoaște în mod direct situația de fapt din speță, precum și argumentele invocate de părți, fiind și cea care poartă răspunderea pentru hotărârea judecătorească care se va pronunța, este în poziția cea mai potrivită pentru a aprecia, în deplină cunoștință de cauză, pertinența problemelor de drept pe care le ridică litigiul cu care este sesizată, precum și necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe hotărârea în cauză. Cu toate acestea, în cazul în care întrebările au fost formulate necorespunzător sau depășesc cadrul puterilor care i-au fost conferite prin articolul 234 CE, Curtea de Justiție are libertatea de a extrage din ansamblul elementelor furnizate de instanța națională, și mai ales din motivarea deciziei de trimitere, elementele de drept comunitar care necesită o interpretare, având în vedere obiectul litigiului [22].

51. Astfel, pentru a putea oferi un răspuns util instanței care i-a adresat o întrebare preliminară, Curtea poate fi pusă în situația de a lua în considerare norme de drept

22 — A se vedea în special hotărârea Curții din 29 noiembrie 1978, Pigs Marketing Board (C-83/78, Rec., p. 2347, punctele 25 și 26), și hotărârea Curții din 22 iunie 2000, Marca Mode (C-425/98, Rec., p. I-4861, punctul 21).

comunitar la care instanța națională nu a făcut referire în enunțul întrebării sale. În schimb, instanța națională este cea care are sarcina de a hotărî dacă norma comunitară, astfel cum a fost interpretată de Curte în temeiul articolului 234 CE, își găsește sau nu aplicarea în cauza care a fost supusă aprecierii sale [23].

52. Astfel cum Comisia a menționat în mod întemeiat, există posibilitatea ca reclamantul să se poată prevala de articolul 95b din Regulamentul nr. 1408/71 și de articolul 51 alineatul (1) literele (b) și (f) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu salariații și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în interiorul Comunității [24]. Această ultimă prevedere are următorul cuprins:

„În cazul în care beneficiarul, în special:

[...]

(b) prestațiilor pentru limită de vârstă acordate în cazul incapacității de muncă,

[...]

(f) prestațiilor acordate, cu condiția ca mijloacele beneficiarului să nu depășească o limită stabilită,

locuiește sau are reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul în care este situată instituția debitoare, controlul administrativ sau medical se efectuează, la cererea acelei instituții, de către instituția de la locul de ședere sau de reședință al beneficiarului, în conformitate cu modalitățile prevăzute de legislația aplicată de aceasta din urmă. Cu toate acestea, instituția debitoare își rezervă dreptul de a proceda la examinarea beneficiarului de către un medic la alegerea acesteia."

53. De altfel, în hotărârea Dafeki, Curtea a precizat că „în procedurile având ca scop stabilirea drepturilor la prestații sociale ale unui lucrător migrant resortisant comunitar, instituțiile naționale competente în materia securității sociale și instanțele naționale ale unui stat membru sunt obligate să respecte certificatele și actele similare referitoare la starea persoanei care emană de la autoritățile competente din alte state membre, cu excepția cazului în care exactitatea acestora este serios zdruncinată de indicii concrete care se raportează la cazul individual în speță" [25].

23 — A se vedea în special hotărârea Curții din 20 martie 1986, Tissier (C-35/85, Rec., p. 1207, punctul 9).

24 — JO L 74, p. 1., Ediție specială, 05/vol. 1, p. 74.

25 — Hotărârea Curții din 2 decembrie 1997 (C-336/94, Rec., p. I-6761, punctul 21).

54. Din cele ce precedă, rezultă că o instanță națională este obligată să respecte înscrisurile întocmite de autoritățile competente din alte state membre referitoare la începutul și la durata incapacității de muncă.

55. Instanța națională este cea care trebuie să stabilească dacă articolul 95b din Regulamentul nr. 1408/71 coroborat cu articolul 51 alineatul (1) literele (b) și (f) din Regulamentul nr. 574/72 este sau nu aplicabil în cauza care a fost supusă aprecierii sale.

VII — Concluzie

56. Potrivit opiniei noastre, Curtea ar trebui să răspundă întrebării adresate de instanța de trimitere după cum urmează:

„Dispozițiile articolului 10a din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea sa modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996, și ale anexei IIa la acest regulament trebuie interpretate în sensul că alocația suplimentară prevăzută de Codul securității sociale este o prestație specială cu caracter necontributiv în sensul articolului 4 alineatul (2a) din același regulament."